

VELKOMMEN TIL SIGURDSGATE FAMILIEBARNEHAGE

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. INFO OM BARNEHAGEN	s 4
2. INNLEDNING	s 4
3. HVA ER EN FAMILIEBARNEHAGE	s 4
4. PRAKTISKE OPPLYSNINGER	s 5
Foreldresamtaler	
Bursdagsfeiringer	
5. ÅRSPLANENS FORMÅL	s 6
6. FAGLIG INNHOLD	s 6
Barnehagens mål og satsningsområder	
Omsorg, trygghet, danning, lek og læring	
Tilvenning i barnehage og overgang fra hjem til barnehage	
Fysisk miljø som fremmer barns utvikling	
Inkluderende fellesskap	
Barns medvirkning	
Sosial kompetanse	
Samarbeid med barnas hjem	
Kosthold og måltider	

7. PROGRESJONSPLAN FOR DE SYV FAGOMRÅDENE	s 10
Kommunikasjon, språk og tekst	
Kropp, bevegelse, mat og helse	
Kunst, kultur og kreativitet	
Etikk, religion og filosofi	
Nærmiljø, og samfunn	
Natur, miljø og teknologi	
Antall rom og form	
Dokumentasjon og vurdering	
 8. PLANARBEID, PROGRESJON OG LÆRINGSUTBYTTE	 s 13
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	
 9. ÅRSHJUL FOR BARNEHAGEÅRET 2017/2018	 s 15

1. INFO OM BANEHAGEN

Sigurdsgate familiebarnehage v/Ana Carla Dale
Sigurdsgate 20, 0650 Oslo
Tlf: 46050757
Epost: adale183@gmail.com

Sigurdsgate familiebarnehage har 4 barn i alderen 1-3 år.

Åpningstider: Mandag – fredag kl. 08:00-16.30

Stengt: Vi holder stengt offentlige fridager, julaften og nyttårsaften. Likeledes i romjula og påskeuka, og vi har fem planleggingsdager i året der barnehagen er stengt. I sommer er barnehagen stengt f.o.m. 24.6 t.o.m. 1.8 (2019)

2. INNLEDNING

Barnehagen drives etter lov om barnehager med tilhørende forskrifter. Årsplan med progresjonsplan gir informasjon om de overordnede målene i barnehageloven og barnehagens tiltak for å nå disse målene.

Ansatte i barnehagen skal benytte årsplanen med progresjonsplanen som et arbeidsdokument. Barnehagen utarbeider detaljerte planer som beskriver hvordan barnehagen konkret arbeider med tiltakene som er fastsatt i årsplanen.

Foreldre skal gjennom planene få et godt innblikk i barnehagens arbeid, og de skal kunne se en klar sammenheng mellom de konkrete aktivitetene i barnehagen og de overordnede målene.

Barnehagens styrer har det faglige ansvaret for utarbeidelse av årsplan med progresjonsplan i samarbeid med ansatte og foreldre.

Barnehagens årsplan med progresjonsplan fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

3. HVA ER EN FAMILIEBARNEHAGE

En familiebarnehage er litt annerledes enn vanlig barnehage. Driften foregår i små grupper, oftest i private hjem. Slik er det også i Sigurdsgate familiebarnehage. Det daglige arbeidet utføres hovedsakelig av Ana Carla Dale som er utdannet førskolelærer/småbarnspedagog. Hun står også som ansvarlig for drift og planlegging av barnehagen. På grunn av dette er det enkelte ganger nødvendig å sette inn en kvalifisert vikar/assistent.

Familiebarnehager er for barn under 3 år - barn i den såkalte sanse-motoriske perioden. Barna lærer gjennom å kjenne, høre, føle, lukte og smake – og å gjøre. For eksempel blir ting puttet i munnen for å sanse, noe som er typisk for denne alderen. Og barnet har en rivende motorisk utvikling for eksempel hva gjelder balanse særlig grovmotorikk. Fra ca. 2 års alderen kan barna lære også noe mer teoretiske ting, og finmotorikk kommer også mer inn i bildet.

Det er viktig å tilrettelegge et miljø som stimulerer barns utvikling på disse feltene.

Men hva er viktigst i denne alderen? Barnas læring og trivsel er først og fremst avhengig av et godt emosjonelt miljø hvor trygghet og nærhet har en sentral plass. Loven om barnehager er mest

rettet mot barn over tre år. I vår familiebarnehage har vi av naturlige grunner valgt å vektlegge områder som er særlig aktuelle i henhold til våre barns alder.

Omsorg og trygghet er viktigst. Grunnleggende trygghet og følelse av aksept danner grunnlag for senere læring. Faste rutiner skaper trygghet.

Derfor har vi en dagsplan. Dette innebærer faste aktiviteter som blir fulgt hver dag; måltider, lek, samlingsstund, sovestund, påkledning og utelek.

Barna vil etter hvert gjenkjenne denne dagsrytmen, og vet hva som skal skje.

Små barn oppfatter seg selv gjennom andre. Derfor må voksne alltid ha en aksepterende holdning overfor barn. Da vil barnet føle seg verdsatt og elsket. Voksne må ikke være redd for nær kontakt med barna. Sjenerøst tar vi barna på fanget, og vi gir klemmer både titt og ofte. Vi gir uttrykk for at «vi liker deg». Ros styrker barns selvfølelse. Voksne gir positive tilbakemeldinger på det barnet gjør: «nå er du flink!». Vi vektlegger også rim og regler som skaper fysisk og emosjonell kontakt mellom den voksne og barnet. Vi gleder oss over barna.

I barnehagen har vi bilder av barna som henger på veggen. I samlingstuden vil vi vise bilder av hvert enkelt barn og ulike aktiviteter som har blitt utført med barna, vi snakker om at vi har ulike øyefarge, hårfarge osv. Alle er vi skapt forskjellige, men alle er like verdifulle. «Jeg-følelsen» hos små barn er nødvendig; «jeg kan og jeg vil». Det er viktig at små barn er fornøyd med seg selv, og harmoniske barn våger å prøve nye ting, de lærer mer og utvikler seg raskere.

Vi har tro på det kompetente barnet som får være med på å forme sin egen hverdag. Personalet undrer seg sammen med barna, og er støttende i barns læreprosesser. Barn skal oppleve glede og mestring i en opplevelsesrik hverdag med kreative voksne. De voksne er lyttende og tilstedeværende, og observerer hva som rører seg i barnegruppen. Vi ønsker en barnehage med sin egenart - hvor leken har en sentral rolle i hverdagen. Vi har fokus på rom og materialers betydning for barnas leke- og læringsmiljø. Et rent, estetisk tiltalende og stimulerende miljø er en god ramme for et barns opplevelse av omverden.

Personalet skal gjennom egenproduksjon reflektere over sitt arbeid for å utvikle barnehagen til det beste for barn og foreldre. Resultatet av denne produksjonen skal også synliggjøres på avdelingene slik at barna kan se og reflektere over hva de har gjort, hva de har fått til – og hva de har lært. Dette har også et annet viktig mål: foreldrene kan få et innblikk i barnehagens hverdagsliv og sitt eget barns utvikling.

4. PRAKTISKE OPPLYSNINGER

- Alle barn må ha med seg skiftetøy: ekstra genser, strømpebukse, bukse, undertøy, sokker. Dette skal ligge på barnets spesielle plass.
- Regntøy og gummistøvler må også være i barnehagen, barna skal ha 2 klesskift til allslags vær.
- Foreldre betaler mat-penger.
- Det serveres drikke til maten, og frukt. Det gis også enkelte andre måltider.

Foreldresamtaler

Det vil bli tilbudt foreldresamtaler om høsten og om våren. Foreldremøter arrangeres høst og vår.

Bursdagsfeiringer

Vi markerer barnas bursdager med bursdagskrone, bursdagssanger etc. Hva vi spiser avhenger av barnas alder. Dette blir diskutert på foreldremøter.

5. ÅRSPLANENS FORMÅL

En årsplan har flere funksjoner, og den bygger på styringsdokumenter som Barnehageloven og Rammeplanen for barnehager.

Årsplanen skal informere om hvordan barnehagen skal jobbe med innholdet som er beskrevet i sentrale lover, forskrifter og øvrige styringsdokumenter.

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagens personale for å styre virksomheten i en bevisst og uttalt retning.

Den skal gi foreldrene oversikt og muligheter til å påvirke og følge med i det pedagogiske arbeidet i barnehagen, samtidig som den gir praktisk informasjon.

Den er grunnlaget for kommunens tilsyn med barnehagen.

Årsplanen skal gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid.

Årsplanen vedtas av barnehagens samarbeidsutvalg (SU).

6. FAGLIG INNHOLD

Barnehagens mål og satsningsområder

I 2017/2018 hadde vi overgangen mellom hjemmet og «storbarnehagen» som særlig satsningsområde. Gjennom bruk av interaksjon, lek og omsorg søkes å utvikle barnets selvbylde, forståelse for egenverdi og trygghet for egen rolle i forhold til omverdenen (fellesskapet) - og gjennom denne tryggheten utvikle evne til fantasi og innleving.

Bakgrunnen for dette er erkjennelsen av at stadig flere større barnehager opererer med aldersområde 0 - 6 år. I praksis har dette ført til at oppholdet i hjemmet og deretter den lille familiebarnehagen har vist en tendens til å bli kortere. Det er nå ikke uvanlig at oppholdet i familiebarnehagen avsluttes allerede før fylte to år. En konsekvens av dette er at barnets trygghet kan settes under press, og bevissthet om dette bør nødvendigvis gjenspeiles i familiebarnehagens opplegg. De faktiske og metodiske tiltakene bør fremdeles ha samme innhold, men målsettingen bør i større grad rettes mot individets trygghet og selvfølelse.

Mål: å tilrettelegge for gode relasjoner (jfr. Rammeplan) slik at barnet opplever trygghet og opparbeider egne forutsetninger for å kunne oppleve en god og harmonisk overgang fra hjemmet til en noe mer utfordrende virkelighet i en større barnehage, hvor barnet får flere mennesker (i ulike aldre) å forholde seg til.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi tilrettelegger for at barnet så tidlig som mulig skal oppleve seg selv som del av en gruppe, gjennom aktiviteter som legger til rette for dette. Oppmuntre til anerkjennelse av hverandre.
- Vi retter fokus på barnets evne til empati, gjennom samhandling og fysisk kontakt (gi klemmer, oppmuntre med fysiske uttrykk, hilse og ønske velkommen etc), men ikke minst gjennom at barna oppmuntres til omsorg for hverandre.
- Vi bruker musikk, dans, kunst og forming i arbeidet med de ulike tema vi velger gjennom året.
- Vi utvider gradvis samarbeidet med andre familiebarnehager slik at barna kan oppleve litt større grupper med barn under trygge og forutsigbare rammer.
- Vi tilrettelegger for varierte og spennende aktiviteter i uteleken, knyttet til ukens tema.
- Vi er mye ute, både på utelekeplassen og på turer i nærmiljøet, også knyttet til tema.
- Vi oppfordrer foreldre til å delta i arbeidet mot dette målet.
- Vi oppfordrer foreldre til å være bevisst på barnets behov for kontinuitet når de vurderer overgang til en større barnehage. Samarbeid og kommunikasjon mellom hjemmet og barnehagen er avgjørende for å oppnå en trygg overgang og følelse av inkluderende fellesskap.

Dette satsningsområdet viste seg å være en vellykket strategi, og på grunn av utskifting av barna i løpet av året, vil denne strategien bli videreført i 2019/2020.

Omsorg, danning, lek og læring

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for lek, Omsorg, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Tilvenning i barnehage og overgang fra hjem til barnehage

Når barnet begynner i barnehagen skal barnehagen i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjente med personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen skal personalet sørge for tett oppfølging tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Fysisk miljø som fremmer barns læring

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi tilrettelegger rommene med tanke på at barna har behov for ulike typer lek, og med utgangspunkt i barnas interesser. Lekerommet blir ominnredet med flere nye elementer, som for eksempel et stort, fargerikt og stimulerende bilde på den ene veggen.
- Vi er bevisste på materialer og leker vi tilbyr barna.
- Vi tilbyr uteaktiviteter hvor noen av aktivitetene er organisert av voksne.
- Vi lar barna være med å definere hva som er inneleker og uteleker.

Inkluderende fellesskap med plass til det enkelte barn

- Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi.
- Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.
- Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi tilrettelegger for lek og læring i forhold til hvert enkeltbarn og barnet i gruppe.
- Vi er oppmerksomme voksne som lytter, støtter og utfordrer barnegruppa og det enkelte barn.
- Vi skaper meningsfylte dager for enkeltbarnet og for gruppa.
- Vi jobber forebyggende i forhold til mobbing.
- Vi går foran som gode eksempler, gode rollemodeller for barna i vår egen adferd.

Barns medvirkning

Barna skal ha rett til medvirkning tilpasset barnas alder og forutsetninger, og de skal ha rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi oppmuntrer barna til å uttrykke sine tanker og meninger, og møter dem med respekt og anerkjennelse.
- Vi støtter barna i å undre seg og stille spørsmål, og undrer oss sammen med dem.
- Ved hjelp av fotografier kan barna være med å gjenkalle opplevelser og på den måten være med på å vurdere barnehagens virksomhet.
- Vi har kortsiktige planer for å ha rom for fleksibilitet i hverdagen.
- Vi tar utgangspunkt i barnas interesser når vi planlegger, og personalet er observante og tolker barnas språk/kroppsspråk.
- Vi tilbyr ulike aktiviteter, og alle må ikke gjøre alt.

Sosial kompetanse

Barnehagen skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et stimulerende og trygt sted for fellesskap og vennskap.

Barnehagen skal formidle verdier, allmennmenneskelige – men også knyttet til kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi fremmer vennskap og grunnleggende verdier som inkluderende fellesskap, omsorg og medansvar.
- Vi bruker sanger, lesning for barna og bildebøker for å fremme vennskap og samhørighet - og forståelse for dette.
- Vi legger til rette for lek, slik at barna får øve seg på å dele, vente på tur, hjelpe

hverandre, håndtere og regulere egne følelser, forstå andre barns følelser, kunne ta en rolle i leken, forstå hva leken handler om, hevde seg selv - og ikke minst ha det moro.

- Vi gir barna felles opplevelser som de kan bruke i sitt sosiale samspill med andre barn. Her er det ofte nødvendig å dele barna inn i mindre grupper.
- Vi lærer barna å inkludere hverandre og vise at alle har en viktig plass i gruppa, og vi hjelper dem med konfliktløsning.

Samarbeid med barnas hjem

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi utveksler informasjon med foreldrene ved levering og henting.
- Foreldre velger to representanter til samarbeidsutvalget (SU).
- Vi har minimum fire arrangementer for foreldre hvert år.
- Vi har to til tre foreldremøter i året.
- Vi inviterer til to foreldresamtaler/utviklingssamtaler i året.

Kosthold og måltider

Vi ønsker å bidra til at barna tilegner seg gode vaner, holdninger og kunnskaper når det gjelder sunt kosthold og god hygiene. Vi ønsker også at de opplever viktigheten av vekslning mellom aktivitet og hvile i sammenheng med overgang fra aktivitet til spisesituasjonene - og fra spisesituasjoner via ro og hvile til aktivitet.

Mål:

- Barna skal få være med å forberede maten
- Vi skal servere god og næringsrik mat til barna.
- Vi lager all mat fra bunnen, og de får høre litt om hva som er gode råvarer.
- Barna skal hjelpe til å dekke bord.
- Barna skal lære å takke for maten.

Ved skrelling, kutting og skjæring får barna trent opp finmotorikken. Vi bruker redskaper de ikke kan skade seg på. Ved måling, deling og kalkulering lærer de litt om tall og "matematikk". Ved konsistensendringer (olje-vann, smelting, koking og blanding) opplever de "kjemi" for første gang. Barna lærer seg også å samarbeide.

Slik kan en matplan se ut: (Det kan være noe forskjell på de aller minste og de litt større barna på grunn av f. eks. turdager.)

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Frukt og brødmatt fra bhg		Frukt og havregryn /musli med melk		Frukt og grønnsaker
	Frukt og grønnsaker		Musli og Biola	

Barna får melk, frukt og grønnsaker hver dag.

Barna kan forsyne seg selv, samtidig er det viktig at de voksne oppfordrer barna til å smake på nye matvarer. Personalet ønsker å gå foran som gode rollemodeller ved å spise sammen med barna og oppmuntre barna til å prøve ut nye matretter.

Sukkerholdig mat og drikke blir kun servert ved spesielle anledninger.

Vi tenker i størst mulig grad sunne alternativer når barna har bursdag. Barnet som har bursdag har med seg noe ekstra til feiring på avdelingen - som for eksempel fruktblending.

7. PROGRESJONSPLAN FOR DE SYV FAGOMRÅDENE

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Fagområdene vil sjelden opptre isolert.

Flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter:

- Barna skal utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.
- Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.
- Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Kommunikasjon, språk og tekst

Mål	1 – 2 år:	3- 4 år:
Vi ønsker å bidra til at alle barn videreutvikler begrepsforståelse og et variert ordforhold.	Vi bruker bevegelsessanger og sanger med «håndtegn» i samlingsstund. Peke og billedbøker er tilgjengelig for barna. Vi leser mye for barna i hverdagen. Barna møter bokstaver i form av navn på plassene sine og i garderoben. Vi setter ord på begreper og våre handlinger sammen med barna	Ulik type «litteratur» er tilgjengelig for barna. Bøker kan være utgangspunkt for prosjektarbeid. Vi har samtaler med barna. Vi har bokstaver synlige på avdelingen. Vi har språktrening for de barna som trenger det. Vi leser bøker, hører på lydbøker og forteller.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Mål	1 – 2 år:	3- 4 år:
Vi ønsker at barna skal skaffe seg erfaringer, ferdigheter og kunnskap gjennom sanseinntrykk og bevegelse. Gjennom medvirkning i mat-og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.	Vi gir barna mulighet til å teste sin egen kropp og hva de mestrer. Kombinasjon av innemiljø, enkelt naturmiljø og enkle lekeapparater. Vi beveger oss til musikk. Vi går på turer i nærmiljøet og noen ganger på litt lengre turer. Vi gir barna et variert kosthold og en innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.	Vi går på turer i ulendt terreng og lek med mer avanserte lekeapparater. Vi tillater litt vanskeligere oppgaver i innemiljøet. Vi har regelleker både ute og inne. Vi lærer barna å sette grenser for egen kropp. Vi gir barna et variert kosthold og en innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid. Vi lar barna ta del i matlagingen.

Kunst, kultur og kreativitet

Mål	1 – 2 år:	3- 4 år:
Gripe barnas initiativ og innspill og utforske sammen med dem.	Vi lar barna få kjennskap til ulike materialer gjennom formingsaktiviteter. Vi henger opp barnas kunst. Vi dramatiserer innhold fra bøker. Vi besøker minimum et museum. Vi bruker ulike typer musikk og synger sanger med ulik opprinnelse.	Vi har turer til kunstarenaer. Vi lar barna få kjennskap til ulike materialer, og vi lager ting ut i fra tema vi jobber med. Barna dramatiserer i hverdagen og i samlingsstund. Barna lager egne rytmeinstrumenter. Vi bruker ulike typer musikk og synger sanger med ulik opprinnelse og språk.

Etikk, religion og filosofi

Mål	1 – 2 år:	3- 4 år:
”Det du vil at andre skal gjøre mot deg, skal du gjøre mot andre”	Vi veileder barna i forhold til hvordan vi skal være mot hverandre i her og nå situasjoner. Vi markerer høytider og merkedager fra ulike religioner/kulturer representert i barnegruppen. Vi snakker om ulikheter og likheter i forhold til ønsker og behov. Vi undrer oss sammen med barna. Vi tilrettelegger for fellesskapsopplevelser og vennskapsrelasjoner.	Vi gir barna en forståelse for hvorfor vi markerer de ulike høytids og merkedager. Vi går på ”julevandring” i kirken før jul. Vi snakker om kultur, etnisitet og religion. Vi skal sørge for at alle barna har minimum en venn, og forebygge mobbing.

Nærmiljø og samfunn

Mål	1 – 2 år:	3- 4 år:
Barna skal utforske og oppdage nærmiljøet sitt, lære å orientere seg og ferdes trygt. Barna skal gjennom møte med nærmiljøet få utvikle egen identitet og samtidig bidra til et inkluderende felleskap om ulike tradisjoner og deltagelse i samfunnet.	Gjennom fortellinger, møte med andre barn, gjennom bilder, aktiviteter og gjennom opplevelser i nærmiljøet skal barna stimuleres til trygghet og toleranse for ulikt levevis, tradisjoner og familieformer.	Vi viderefører holdninger og kunnskap om barnets rolle i forhold til hverandre, fremmer gode holdninger om likestilling, barns rettigheter, kultur og levesett for å legge et grunnlag som motvirker rasisme, fordommer og diskriminering.

Natur, miljø og teknologi

Mål	1 -2 år	3 – 4 år
Barna skal oppleve og utforske naturen og naturens mangfold, lære av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen.	Vi undrer oss sammen med barna i forhold til hva som skjer i de ulike årstidene. Vi bruker naturmaterialer i aktiviteter inne og ute. Vi bygger med ulike materialer. Vi kildesorterer sammen med barna. Vi besøker en botanisk hage. Vi bruker kollektiv transport. Vi gir barna muligheter til å få gode opplevelser i daglige friluftaktiviteter. Barna får kunnskap om dyr og dyreliv.	Vi studerer smådyr vi finner rundt oss, ser på dem i forstørrelsesglass og finner ut hvor de bor og hvordan de lever. Vi behandler smådyr varsomt og med respekt. Barna får kunnskap om dyr og dyreliv, samt kjennskap til menneskets livssyklus. Vi kildesorterer sammen med barna, og gir barna kunnskap om hvorfor vi gjør dette. Vi vil lære om trafikk i lokalmiljøet – om elbiler og fossilt drivstoff. Lære litt om trafikkreglene. Vi snakker om hvor alle bor og hvordan vi kommer oss dit. Vi drar på turer i og utenfor nærmiljøet. Vi lærer om vann, ild og brann, og har fokus på brannforebyggende tiltak og brannøvelse. Barna lager konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi.

Antall rom og form

Mål	1 – 2 år:	3- 4 år:
Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter skal barna utvikle sin matematiske kompetanse	Vi bruker litteratur og sanger som inneholder telling, størrelser, mengde m.m. Vi teller barn og voksne i samlingstund. Vi snakker om former og størrelser naturlig i hverdagen. Vi lar barna utforske avdelingens fysiske rom og utearealet. Vi bruker materialer som for eksempel tunell, pappesker, store puter og lignende for å gi barna ulike opplevelser i forhold til romfølelse.	Vi kategoriserer dyr, former, farger o.s.v. Vi har tall synlige på avdelingen. Barna får erfaring med mengde, farger, mønstre, volum, lengde og høyde gjennom ulike byggematerialer. Vi veier og måler når vi lager mat, og bruker telling bevisst når vi dekker bordet. Barna får erfaringer med farger og mønstre gjennom aktiviteter som konstruksjonslek, perling, veving osv.

Dokumentasjon og vurdering

Mål	Tegn (vi ser)	Tiltak
Barnehagens arbeid vurderes ut i fra gitte kriterier i barnehageloven, rammeplanen og barnehagens egne plandokumenter.	At barns og barnegruppas trivsel og utvikling observeres og vurderes fortløpende. At det dokumenteres skriftlig gjennom planer. At det avholdes foreldresamtaler minst 2 ganger i året. At det tas bilder av barn i aktivitet.	Uke/månedssplaner Planleggingsdager Portofoliemapper - Hvert barn har et bilde av seg selv, fødselsdato og navnet til nærmeste pårørende Bilder og arbeid fra hverdagen dokumenteres Fotoalbum

8. PLANARBEID, PROGRESJON OG LÆRINGSUTBYTTE

«Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Den enkelte barnehage står fritt til å velge metoder og omfang ut fra lokale forutsetninger og behov» (Rammeplan kap. 4)

Synliggjøring og dokumentasjon av barnehagens innhold, oppgaver og ansvar bidrar til at man danner et refleksjonsgrunnlag, der man systematisk og målrettet jobber for å skape en lærende organisasjon. Dokumentasjonen bidrar til at man kan holde fast ved mål, visjoner og verdigrunnlaget. Vurderingen på sin side skal hjelpe oss til å handle annerledes og sikre at det som planlegges får konsekvenser for praksisen vi utøver.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Barnehagens pedagogiske virksomhet skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Det skal tilrettelegges for medvirkning fra barn, foreldre, ansatte og eier. Det enkelte barns trivsel og utvikling skal observeres og vurderes fortløpende.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi skriver dagsrapport og bruker digital fotoramme/bilder så ofte vi kan.
- Vi synliggjør hverdagen med foto og praksisfortellinger for barn og foreldre, og bruker også disse dokumentasjonene som utgangspunkt for refleksjon i personalgruppen.
- Vi skriver årsplan, månedsplaner og månedsbrev.
- Vi har foreldre- og SU-møter, samt foreldresamtaler som arena for foreldremedvirkning.
- Personalet planlegger og vurderer virksomheten, gjennom assistentmøter og planleggingsdager som omfatter kommende tema og fokusområder. Evaluering foregår gjennom hele året.

9. ÅRSJUL FOR BARNEHAGEÅRET 2019/2020

August/september	
05.08.2019	Første dag åpent etter sommerferiestengt/oppussing av lokalet
05.08. – 09.08.2019	Tilvenning
27.09.2019	Høstfest for barna og personalet
Oktober	
14.10.2019	Brannøvelse
21.10.2019	SU - møte kl 15:00
31.10.2019	Halloweenfest - med «skummelt» (evt. ikke så skummelt:-) kostyme
November	
01.11.2019	Planleggingsdag (barnehagen stengt)
18.11.2019	Foreldresamtaler kl 14:00 t.o.m. kl 16:00 (ca 30 min. samtale)
Desember	
13.12.2019	St. Luciafeiring – vi baker lussekatter
20.12.2019	Julefeiring - foreldre inviteres 15:00-16:30
23.12.2019 til 01.01.2020	Juleferie (barnehagen stengt)

Januar 2020	
02. og 03.01.2020	Planleggingsdag (barnehagen stengt)
06.01.2020	Første dag åpent etter juleferiestengt / Tilvenning nye barn
Februar	
24.02.2020	Brannøvelse
27.02.2020	Karnevalfest med barna

Mars/april	
16.03.2020	SU - møte kl 15:00
06 - 08.04.2020	Markere påskehøytid –påskeverksted
08.04.2020	Påskefrokost fra kl 08.30-09.30 (kledd i noe gult); Vi holder åpent fra 8:00 til 12:00)
09.04. - 13.04.2020	Påskeferiestengt
14.04.2020	Planleggingsdag (barnehagen stengt)
Mai/juni	
01.05.2020	Offentlig høytidsdag (barnehagen stengt)
15.05.2020	17.mai feiring – Pent kledd
21.05.2020	Kristi himmelfartsdag (barnehagen stengt)
22.05.2020	Inneklemmt dag (barnehagen stengt)
25.05.2020	Foreldresamtaler kl 14:00 t.o.m. kl 16:00 (ca 30min samtale)
01.06.2020	2.pinsedag (barnehagen stengt)
02.06.2020	Planleggingsdag (barnehagen stengt)
19.06.2020	Sommeravslutning - fest med barn, foreldre og ansatte, regi av foreldre
24.06.2020	Siste dag åpent før barnehagen stenger for sommerferie; Vi holder åpent fra 8:00 til 12:00)
26.06 – 31.07.2020	Sommerferie (barnehagen stengt)
August	
01.08.2020	Planleggingsdag (barnehagen stengt)
04.08.2020	Barnehagen åpner igjen i august